

Asiantuntevaa palvelua kuluttajalle tuotteen luokittelusta riippumatta

Apteekissa asioivalle kuluttajalle ei ole aina selvää, mikä apteekissa myynnissä olevista valmisteista on myyntiluvallinen lääkevalmiste, mikä ravintolisiä tai lääkinnällisiä laitteita ja mitä merkitystä valmisteen luokittelulla ylipääntään on.

Lääkevalmisteet ovat sairauden tai sen oireen parantamiseen, lievittämiseen tai ehkäisemiseen tarkoitettuja valmisteita. Lääkevalmisteilla on tutkittu, lääkeviranomaisen vahvistama ja säädösten mukainen laatu, teho ja turvallisuus valmisteen hyväksytyssä käyttöaiheessa. Lääkevalmisteiden ennako- ja jälkivalvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea.

Lasten ja aikuistenkin hoidossa käytetään usein lääkevalmisteita, ravintolisiä tai lääkinnällisiä laitteita toistensa vaihtoehtoina tai rinnalla. Hyviä esimerkkejä ovat muun muassa loisten häätöhoito ja D-vitamiinin puutoksen ennaltaehkäisy. Ravintolisien valvonnasta vastaavat kunnalliset elintarvikevalvontaviranomaiset. Lääkinnällisten laitteiden markkinoita valvoo toistaiseksi vielä Valvira, vaikkakin valvonta on siirtymässä vuoden 2020 alussa Fimealle.

Ravintolisät ja lääkinnälliset laitteet tulevat kuluttajamarkkinoille lääkkeiden myyntilupamenettelyä huomattavasti kevyemmällä hallinnollisella menettelyllä. Apteekista kuluttajalle myytävillä tuotteilla on siksi jo luokitteluunsa perustuen taustallaan varsin vaihteleva määrä vahvistettua tutkimusnäyttöä valmisteen laadusta ja odotettavissa olevista hyödyistä ja haitoista. Kaikki voivat silti näyttää kuluttajan silmään melko samantaisilta, vaikkapa nieltäviltä kapsuleilta. Jatkossa itsehoitolääkkeissä tulee olemaan erillinen pakkausmerkintä, jolla helpotetaan lääkeviranomaisen vahvistaman ja valvoman lääkkeen tunnistamista apteekin muusta valikoimasta.

Tuotteen luokittelusta riippumatta kuluttajalla on apteekissa asioidessaan oikeus saada riittävästi

luotettavaa, tutkittua tietoa ostopäätöksensä tueksi. Apteekkihenkilökunnan tulee varmistua, että kuluttaja tietää, mitä hän voi miltäkin apteekista ostamaltaan tuotteelta odottaa ja kuinka käyttää eri tuotteita tarkoituksenmukaisesti. Vain näin säilytetään yleinen luottamus terveydenhuollon ammattilaisten apteekkeissa tarjoamaan asiantuntevaan ja riippumattomaan neuvontaan.

Fimean tuottama ja toimittama Sic!-lehti on tarkoitettu luotettavan lääketiedon lähteeksi. Tavoitteenamme on edistää ensisijaisesti järkevän lääkähoidon toteutumista maassamme.

Tässä Sic!-lehden numerossa katamme tietoisesti tuotteen luokittelusta riippumatta hoidon kokonaisuuksia: myyntiluvallisten lääkevalmisteiden lisäksi myös muita apteekkeissa kuluttajille myytäviä tuotteita ja niiden järkevää, tutkimusnäyttöön perustuvaa käyttöä. Tämä luokittelusta riippumaton lähestyminen kuvaa hyvin myös sitä viranomaisorganisaatioiden rajat ylittävää hedelmällistä yhteistyötä, jota jo nyt teemme näiden tuotteiden valvonnassa. ●

”Fimean uutena ylijohtajana otan mielelläni vastuulleni sen, että Sic!-lehtemme elää jatkossakin ajassa, nauttii lukijoidemme luottamusta ja tuottaa aitoa lisähyötyä terveydenhuollon ammattilaisten arkeen.”

Eija Pelkonen
Ylijohtaja, Fimea